

לוח 5: פטריוטים יהודים בעידן מהפכני

"חירות המוגנת על ידי רבים"

המהפכה האמריקאית הבטיחה עתיד פוליטי חדש, אך משמעותה לא הייתה אחידה בקרב הקהילות שהשתתפו בה. עבור יהודים אמריקאים בתקופה הקולוניאלית והמהפכנית, ההבטחה לעצמאות העלתה שאלה מגדירה: האם שייכות אזרחית יכולה להתקיים ללא כפיית קונפורמיות דתית? יהודים ספרדים ואשכנזים היוו מיעוט קטן במושבות, אך הם לקחו חלק בעידן המהפכני באמצעות שירות צבאי, תמיכה פיננסית, רשתות מסחריות ומנהיגות קהילתית. סיפורם מראה שהחירות לא הייתה רק עיקרון מופשט. היא הפכה לעניין אישי עבור מיעוטים דתיים. שבחנו האם שפת החופש תתרחב, למעשה, גם אליהם.

פרנסיס סלבדור (1747-1776) מדרום קרוליינה תופס מקום חשוב בהיסטוריה של ההשתתפות היהודית במהפכה. סלבדור, שנולד למשפחה ספרדית בולטת, התיישב בדרום קרוליינה והשתלב בתנועת הפטריוטים, ואף נבחר לקונגרס המחוזי של המושבה. הוא מתואר נרחבות כאחד האנשים הראשונים שהיו יהודים גלויים ונבחרו לאספה עממית בצפון אמריקה הבריטית, אם כי קביעה זו דורשת דיוק: ג'וזף אוטולנגי שירת באספת ג'ורג'יה בשנות ה-1760, דבר שמסבך כל טענה מוחלטת לראשונות. מה שאינו שנוי במחלוקת הוא ששירותו הציבורי של סלבדור ייצג מקרה משמעותי ומתועד של השתתפות פוליטית יהודית בעידן המהפכה. בשנת 1776 הוא נהרג במהלך הסכסוך, והפך לאחד החללים היהודים הראשונים המתועדים במלחמה. חייו המחישו הן את ההבטחה והן את המחיר של הרגע המהפכני: האפשרות להשתתפות פוליטית לצד הדרישה לקורבן העליון.

מרדכי שפתל (1735-1797) מג'ורג'יה מציע דוגמה משלימה. כמי שתמך בתנועת הפטריוטים, שפתל שירת כקצין אספקה וספק עבור הכוחות האמריקאים בזירה הדרומית. עבודתו הייתה חיונית מכיוון שהמערכות הצבאיות באותו אזור היו תלויות באספקה אמינה בתנאים של כיבוש, מחלות וקשיים לוגיסטיים. שירותו של שפתל מוכיח כי התרומה היהודית למהפכה לא הייתה מוגבלת ללחימה בשדה הקרב; היא כללה את תפקודי הארגון והאספקה. המעשיים שאפשרו פעילות צבאית מתמשכת.

מעבר למושבות ביבשת, המאמץ המהפכני היה תלוי ברשתות מסחריות אטלנטיות שקישרו בין הביקוש האמריקאי לאספקה האירופית והקריבית. סנט אוסטטיוס, אי הולנדי קטן בקריביים, מילא תפקיד חשוב לא פרופורציונלית במערכת זו. כנמל חופשי, הוא שימש כצומת מסחרי מרכזי שבו סחורות, מטבעות ומידע נעו מעבר לגבולות אימפריאליים. סוחרים ומתווכים יהודים היו חלק מעולם המסחר הקריבי הזה, וקשרו בין מימון הולנדי, כסף ספרדי והביקוש הצבאי האמריקאי באמצעות רשתות שפעלו מעבר לשפות וסמכויות שיפוט. ההתקפה הבריטית על סנט אוסטטיוס ב-1781, והחרמת רכושם וגופם של סוחרים יהודים במהלך אותה התקפה, חושפת עד כמה הפכו צמתים מסחריים אלו לחשובים מבחינה אסטרטגית. היחס לסוחרים היהודים באי הפך לנושא לדיון

על התנהלות בזמן מלחמה וכוח אימפריאלי, דבר הממחיש כי מיעוטים מסחריים שתפסו עמדות חברתיות שוליות יכלו במקביל למלא תפקידים מרכזיים בסכסוך עולמי

עבור דמויות כמו סלבדור, שפתל והסוחרים היהודים שפעלו דרך הרשתות האטלנטיות, המהפכה נשאה בחובה את האפשרות לצורה חדשה של שייכות אזרחית. המהפכה האמריקאית לא ביטלה באופן מיידי את ההגבלות הקיימות על החיים האזרחיים והפוליטיים היהודיים, ואף לא הביאה לשוויון מלא עבור כל הקהילות. עם זאת, היא יצרה שפה פוליטית חדשה סביב זכויות, אזרחות ומצפון. יהודים אמריקאים בדור המהפכה יכלו להתחיל לדמיין רפובליקה שבה לנאמנות אזרחית ולהשתתפות פעילה יש משקל רב יותר מאשר לקונפורמיות דתית. פסקאות שמשמעותן) *La libertad se gana entre muchos* ו-*Libertad defendida por muchos*, הסיום של הלוח החירות מוגנת על ידי רבים), מבטאות את הלקח המרכזי של היסטוריה זו. החירות הוגנה על ידי אנשים רבים, במקומות רבים, באמצעות צורות שירות רבות, וכל תיאור שלם של העצמאות האמריקאית חייב לפנות מקום לתרומות הפחות נראות לעין אך החיוניות של הקהילות שסייעו לקיימה